ردپای تاریخ در «سرزمین مادری» به روایت کمال تبریزی

سریال «سرزمین مادری» در هفت قسمت ابتدایی به دو واقعه مهم تاریخی یعنی حمله متفقین به ایران و ترور محمدرضا شاه و تبعاتش پرداخته است. این سریال اگرچه قصد روایت تاریخ را ندارد؛ ولی تاثیرات اتفاقات تاریخی بر جامعه و خانواده‌های ایرانی را بررسی می‌کند.

نیما رجبی

گروه فرهنگ و هنر– احسان رحیم‌زاده؛ روزنامه‌نگار می‌نویسد: سریال‌های تاریخی که در تلویزیون و شبکه نمایش خانگی ساخته شده را می‌توان در دو گروه دسته‌بندی کرد. گروه اول سریال‌هایی هستند که به مناسبات سیاسی می‌پردازند و تلاش بازیگران عرصه سیاست برای تصاحب یا حفظ تاج و تخت را به تصویر می‌کشند. در گروه اول می‌توان سریال‌هایی چون معمای شاه، امیرکبیر، تبریز در مه و سال‌های مشروطه را قرار داد که تمرکزشان بر اتفاقات و بحران‌های سیاسی دوران قاجار یا پهلوی است. این‌گونه سریال‌ها با شخصیت پادشاهان، وزرا و مخالفان دربار نزدیک می‌شوند و تاریخ را از نگاه آنها روایت می‌کنند. در دسته دوم سریال‌هایی قرار می‌گیرند که تحولات سیاست و جامعه را در کنار هم روایت می‌کنند. سریال‌هایی چون شهرزاد، خاتون، بانوی عمارت، شب دهم، کلاه پهلوی، کیف انگلیسی آثاری هستند که تاثیرات و تبعات حوادث سیاسی را در سطح خانواده و مردمان کوچه و بازار بررسی می‌کنند. سریال «سرزمین مادری» که پخش آن حدود یک ماه پیش از شبکه سه آغاز شده در دسته دوم قرار می‌گیرد. این مجموعه به بررسی تاریخ سیاسی–اجتماعی ایران از سال ۱۳۲۰ تا پیروزی انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ ایران در بستر زندگی یک پسربچه می‌پردازد. در واقع اتفاقات تاریخی در پس‌زمینه داستان در جریان است و مخاطب با فاصله از این تحولات مطلع می‌شود. در هفت قسمت آغازین سریال دو ماجرای تاریخی در قصه رخ داده است. «سرزمین مادری» با صحنه‌هایی از حمله متفقین (نظامیان انگلیسی) به یک روستا در ناحیه‌ای از فلات مرکزی ایران آغاز می‌شود. حمله‌ای که آرامش روستاییان را بر هم می‌زند و صدها کشته و مجروح بر جا می‌گذارد. مردم این روستا آدم‌های سیاسی نیستند. آنها حتی نمی‌دانند که سال‌هاست حکومت قاجار منقرض شده و رضاشاه جای احمدشاه را گرفته است. سریال چندان بر روی جزییات این حمله متمرکز نمی‌شود. صرفا نشان می‌دهد که ارتش ایران با سلاح‌های سنتی‌اش توان مقابله در برابر حملات هوایی دشمن را ندارد. در چند سکانس دیگر اشغال شهرها توسط نیروهای شوروی و قحطی ناشی از ورود این مهمانان ناخوانده را نشان می‌دهد. اشغال ایران توسط نیروهای متفقین در سال در روز ۳ شهریور ۱۳۲۰ با حمله شوروی و نیروهای بریتانیایی به کشورمان آغاز شد. سریال خاتون ساخته تینا پاکروان جزییات این حمله و رفتار ظالمانه اشغال‌گران با مردم ایران را با جزییات به تصویر کشیده است. اما در سریال سرزمین مادری این اتفاق مقدمه انتقال رهی، قهرمان داستان (با بازی علی شادمان) به تهران است. در واقع کارگردان قصد نداشته بر روی ابعاد مختلف این ماجرا توقف کند. در کنار سریال خاتون سریال در چشم باد و مستند روزگار رضاخانی نیز به صورت گذرا خاطرات تلخ اشغال ایران توسط متفقین را ورق زده‌اند.

رهی شاهد عینی تاریخ است

اتفاق دیگری که در سریال «سرزمین مادری» مرور می‌شود ترور محمد رضا شاه در هشتمین سال سلطنتش است. پهلوی دوم در ساعت ۱۵ روز ۱۵ بهمن ۱۳۲۷ در مقابل دانشکده حقوق دانشگاه تهران ترور می‌شود. مخاطبان سریال از طریق صدای گوینده رادیو در جریان این ترور قرار می‌گیرند. البته شخصیت ناصر فخرآرایی، ضارب شاه را در یکی از سکانس‌ها می‌بینیم. او سراغ یکی از اعضای حزب توده می‌رود تا از او اسلحه بگیرد؛ ولی دست خالی برمی‌گردد. تبعات این ترور دامن شخصیت‌های سریال را می‌گیرد. رژیم پهلوی به بهانه این ترور فعالان سیاسی از جمله اعضای حزب توده را تحت فشار قرار داد و ضمن منحل کردن این حزب، رهبران آن را دستگیر و زندانی کرد. اعلام حکومت نظامی یکی دیگر از تبعات ترور شاه بود که این اتفاق را هم در سریال می‌بینیم. کمال تبریزی در سریال سرزمین مادری وارد خانه یکی از اعضای حزب توده شده و سرگذشت این حزب را از زاویه دید پسر ساکن در آن خانه روایت کرده است. رهی در این سریال شاهد عینی تاریخی است و مثل یک ناظر بی‌طرف آن‌چه را دیده برای مخاطب تعریف می‌کند. داستان سریال در زمانی اتفاق می‌افتد که حزب توده در ایران مشغول عضوگیری است و حتی مجوز راهپیمایی در خیابان‌های شهر را هم دریافت می‌کند. در ابتدای سریال قبل از تیتراژ این متن به چشم می‌خورد: «شخصیت‌های اصلی این مجموعه غیرواقعی و روایت‌گر وقایع سیاسی، اجتماعی تاریخ معاصر هستند. بر همین اساس صرف نظر از اسامی رجال سیاسی، هرگونه تشابه نام و نام خانوادگی سایر شخصیت‌های مجموعه کاملا تصادفی است.»

کمال تبریزی در سریال سرزمین مادری وارد خانه یکی از اعضای حزب توده شده و سرگذشت این حزب را از زاویه دید پسر ساکن در آن خانه روایت کرده است. رهی در این سریال شاهد عینی تاریخی است و مثل یک ناظر بی‌طرف آن‌چه را دیده برای مخاطب تعریف می‌کند.

از ضارب شاه تا معلم توده‌ای

ناصر فخرآرایی، ضارب شاه با نام واقعی خودش در سریال حضور دارد. ولی جواد اردکانی، معلم توده‌ای ساخته و پرداخته ذهن نویسنده سریال است. این سریال اشاره گذرایی به کمونیست بودن توده‌ای‌ها و ارتباط‌شان با کشور شوروی دارد. درباره عاملان و آمران ترور فرضیه‌های مختلفی مطرح شده است. رژیم پهلوی ترور شاه را نتیجه توطئه و دسیسه حزب توده و حامیان آیت‌الله کاشانی می‌دانست. آن زمان فرضیه‌ای وجود داشت که علی رزم‌آرا رئیس ستاد ارتش طراح اصلی ترور است. فرضیه‌ای دیگر این بود که این ترور را خود رژیم طراحی کرده تا پس از آن دست شاه برای سرکوب بیشتر باز شود. سریال سرزمین مادری به این فرضیات نمی‌پردازد و بدون بررسی چرایی و چگونگی واقعه تاثیرات اجتماعی آن را بر مردم و خانواده‌ها نشان می‌دهد.

با دقت بر روی دیالوگ‌های سریال می‌توان دیگر اتفاقات تاریخی دوران پهلوی را نیز ردیابی کرد. مثلا در یکی از سکانس‌ها مامور امنیتی به زن محجبه می‌گوید: «می خوای واسه چیزی که روی سرته کتک بخوری؟» که این دیالوگ اشاره به قانون کشف حجاب در زمان رضاشاه دارد. کمال تبریزی در سریال «سرزمین مادری» از شخصیت‌ها و اتفاقات سیاسی دوران پهلوی چند قدم فاصله گرفته و موفق شده تاثیرات و تبعات سیاست بر زندگی اجتماعی مردم ایران را در قالبی ملموس و باورپذیر به تصویر بکشد.

سپیده آرمان:

پس از «آهو» تا مدت‌ها دچار افسردگی شدم

گروه فرهنگ و هنر– سپیده آرمان که هم در نگارش فیلم‌نامه «آهو» نقش داشته و هم به عنوان بازیگر نقش اول این فیلم جلوی دوربین رفته است، گفت: زیستش با این کاراکتر باعث شد تا مدت‌ها پس از فیلمبرداری «آهو» دچار افسردگی باشد. سپیده آرمان، متولد ۱۳۶۸ و از دنیای روزنامه‌نگاری وارد دنیای فیلمنامه‌نویسی و بازیگری شده است. وی فعالیت هنری خود را با نقش‌آفرینی در چندین فیلم کوتاه مانند تکثیر شده او مثل من و آذین آغاز کرده و پیش از آن نیز در حوزه تئاتر فعالیت‌هایی داشته است. فیلم بلند سینمایی اینان به کارگردانی رهبر قنبری از دیگر تجربه‌های بازیگری آرمان است. با سپیده آرمان به بهانه اکران فیلم «آهو» که این روزها روی پرده سینماها رفته است، گفت‌وگو کردیم. او هم در نگارش فیلم‌نامه نقش داشته و هم به عنوان بازیگر نقش اول این فیلم جلوی دوربین رفته است. به گفته او زیستش با این کاراکتر باعث شد تا مدت‌ها پس از فیلمبرداری «آهو» دچار افسردگی باشد.

از نحوه آشنایی‌تان با کارگردان «آهو» بگویید. چگونه شما یکی از فیلمنامه‌نویسان این فیلم‌شدید؟

من سال‌ها روزنامه نگار بودم. در مجله فیلم بخش‌های تصویری را اجرا می‌کردم. آقای گلمکانی در دفتر مجله مطرح کرد که می‌خواهد بر اساس کتاب «پروانه‌ها در برف می‌رقصند» نوشته نازنین جودت فیلمی بسازد. وی بارها این قصه را به کارگردان‌ها معرفی کرده بود. یک روز خودش در لحظه تصمیم گرفت این کار را خودش انجام دهد. من به ایشان پیشنهاد دادم که صفی یزدانیان فیلمنامه را بنویسد. چون فضای قصه به فیلم‌های او نزدیک بود. آقای یزدانیان چون مشغله کاری داشت نتوانست بنویسد. زن قصه در کتاب یک زن روشنفکر اهل هنر و ادبیات بود. من دیدم خیلی شبیه من است. به آقای گلمکانی گفتم می‌خواهید من بنویسم که ایشان موافقت کرد. فروردین ۹۹ شروع به نوشتن کردم.

فیلمنامه‌ای که شما نوشتید چه وجوه اشتراک و تمایزی با کتاب «پروانه‌ها در برف می‌رقصند» دارد؟

کتاب درباره دختری بود که پسری را دوست داشت و آن پسر در جنگ مفقود الاثر شده بود. دختر به قبرس می‌رود و زندگی دیگری را شروع می‌کند. اما همیشه به یاد معشوق گمشده‌اش است. اگر این قصه را می‌ساختیم باید صحنه دهه ۷۰ را بازسازی می‌کردیم. هزینه تولید در خارج از کشور هم زیاد بود. من پیشنهاد دادم که قصه را در بستر زمانه معاصر بیاوریم و مهاجرت هم از تهران به شمال کشور باشد. در نهایت از آن کتاب فقط همین یک خط ماند که دختری عشقش گم شده و دختر در شهر دیگری کنج عزلت گرفته است. نقطه عزیمت ما آن کتاب بود. آقای گلمکانی آن کتاب را دوست داشت و این جرقه را در ذهنش زد که درباره‌اش فیلم بسازد. کاری که ما کردیم اقتباس نیست. حتی نمی‌توان گفت بر اساس کتاب فیلمنامه نوشتیم. با نگاهی به کتاب قصه نوشته شد.

شما در این فیلم هم به عنوان نویسنده و هم به عنوان بازیگر حضور دارید. نویسندگی شما بر روی بازی‌تان تاثیر گذاشت؟

این دختر از اول تا آخر قصه در کتاب و فیلمنامه حضور داشت و قهرمان و محور داستان دختر بود و شخصیتش از ابتدای نگارش در وجود من خلق شد و زندگی کرد و نفس کشید. این دختر افسردگی و تالمات روحی زیادی داشت. زیست من با این کاراکتر باعث شد من تا مدت‌ها پس از فیلمبرداری «آهو» دچار افسردگی باشم. الان سه سال گذشته است. اما انگار من در خودم یک آهویی را پیدا کردم.

انتظار دارید در اکران چه اتفاقی برای فیلم بیفتد؟ مخاطبان «آهو» چه افرادی هستند؟

فیلم «آهو» یک فیلم تجاری نیست. کارگردان خواسته رویایی را که در ذهن خودش داشته مجسم کند. فیلم ما مخاطبان خاص خودش را دارد. هر آدمی که یک بار تجربه عشق در زندگی‌اش را داشته مخاطب خوبی برای فیلم «آهو» است. چون این فیلم درباره عشق است. جمله تبلیغاتی «آهو» این است که از هر زبان که می‌شنوم نامکرر است. در این فیلم زن از پسری که دوستش داشته هیچ خبری ندارد. دختر در جنگل از همه چیز رها شده است. آهو در اساطیر ما نماد زیبایی و معصومیت و زنانگی است. آدم‌های قصه عاشق بُعد لطیف و روح انسانی آهو می‌شوند. این مردها به دنبال تفسیر سطحی از عشق نیستند.

«آهو» یک نقش کم‌دیالوگ است و مخاطب بیشتر سکوت این شخصیت را تماشا می‌کند. با این موضوع چطور کنار آمدید؟

بازیگری در سکوت خیلی خیلی سخت است. نوع بازیگری که کارگردان می خواست بازیگری سرد، خنثی، درونگرا بدون برون‌ریزی عاطفی بود. در سکانس‌هایی برون‌ریزی عاطفی اتفاق افتاد که توسط کارگردان در تدوین حذف شد. این جور سکانس‌ها در فیلم‌های مختلف و ایرال می‌شود و مورد توجه قرار می‌گیرد. اما آقای گلمکانی اصلا این چیزها را دوست نداشت. نمی‌خواست فیلم تبدیل به یک ملودرام سانتی مانتال شود.

خودتان به عنوان بازیگر نسبت به این فیلم چه احساسی دارید؟

زندگی من به قبل و بعد از «آهو» تقسیم می‌شود. من بعد از این فیلم روزنامه نگاری و اجرا و برنامه سازی را کنار گذاشتم و بازیگری و فیلمنامه‌نویسی را به صورت تخصصی آغاز کردم. این گذار برای آدمی که تازه وارد این مسیر شده خیلی سخت است. من این تصمیم سخت را گرفتم و سه سال پایش ایستادم. «آهو» نقطه عزیمت من به عالم بازیگری و فیلمنامه نویسی است.

در ادامه کار دوست دارید چه نقش‌هایی را بازی کنید؟

دوست دارم در نقش‌های متفاوت کارگردان‌های کاربلد سینمای ایران سعادت حضور داشته باشم. من پیشنهادهای متفاوتی داشتم. اما آن طور که در نظرم بود چشمگیر نبود. فیلم سینمایی «آهو» به کارگردانی هوشنگ گلمکانی در سینماهای کشور در حال اکران است. علی مصفا، سپیده آرمان، حامد کمیلی، سهیلا رضوی، رضا یزدانی، محمد طاها جمشیدی، غلامعلی رضایی، رضا کیانیان بازیگران این فیلم سینمایی هستند. فیلمنامه این اثر به صورت مشترک توسط هوشنگ گلمکانی و سپیده آرمان نوشته شده است.

سریال «محرمانه» بر اساس اصول قواعد ژانر پیش رفته است

گروه فرهنگ و هنر– کارگردان سریال «محرمانه» که این روزها از شبکه سوم سیما در حال پخش است در پاسخ به برخی نقدهای منتشر شده درباره سریال نوشت: این قصه تا انتها طوفانی است و بر اساس معماها و اصول قواعد ژانر پیش رفته است.

مجموعه تلویزیونی سریال ۲۴ قسمتی «محرمانه» در ژانر جنایی ـ علمی از جمعه ۳۱ شهریور هرشب ساعت ۲۰:۳۰ از شبکه سه سیما در حال پخش است. محرمانه به تهیه‌کنندگی سید رامین موسوی، کارگردانی محمود معظمی و نویسندگی مهدی حمزه در بستر داستانی، روایتی واقعی است از پیشرفت‌های علمی دانشمندان کشورمان در حوزه پزشکی که توطئه مغرضانه دشمن را در بر دارد تا با ایجاد اختلال، مانع از دست‌یابی ایران به موفقیتی بزرگ شوند.

محمود معظمی، کارگردان سریال «محرمانه» در یادداشتی در فضای مجازی افت قصه را نپذیرفته و نوشته است: لطفا بیانیه ندهید؛ محرمانه قصه‌ای طولانی دارد. این قصه تا انتها طوفانی است و بر اساس معماها و اصول قواعد ژانر پیش رفته است و تمام آثاری که در تلویزیون ساخته ام جزو پر بیننده ترین ها بوده و همیشه از بازیگران حرفه ای و بازیگران تئاتری استفاده کردم که وظیفه ام را در قبال مطرح کردن بازیگران باانگیزه و نوپا انجام داده باشم.

بنده بعد از سال‌ها تدریس در دانشگاه و فیلمسازی با وسواس زیادی آثارم را ساخته ام. از کاری که ساخته ام دفاع می کنم.

وی در ادامه آورده است: خدا را سپاسگزارم که مخاطب، سریال را دنبال می‌کند و پیشنهاد می‌کنم از قضاوت عجولانه پرهیز شود. خیلی از دوستان متخصص و حرفه ای در سینما و تلویزیون معتقدند که سریال محرمانه از خیلی از کارهای پلتفرم (نمایش خانگی) با کیفیت تر و جذاب تر است.

لطفا بیانیه ندهید و تصمیم گیری نادرست نکنید. شما را دعوت می کنم که حتما تا انتهای سریال محرمانه را ببینید.

تصویربرداری سریال «بیست کویید» به مراحل پایانی رسید

گروه فرهنگ و هنر– تصویربرداری سریال «بیست کویید» در مشهد و قم انجام شده و تاکنون ۷۵ درصد کار به پایان رسیده است.

سریال «بیست کویید» به کارگردانی هادی حاجتمند و تهیه کنندگی رشید حاجتمند از جدیدترین تولیدات گروه تولید مرکز سیما فیلم است که در مشهد تصویربرداری می‌شود.

این سریال در مشهد و قم تصویربرداری شده و تاکنون ۷۵ درصد کار انجام شده است.

سریال «بیست کویید» ۳۰ قسمتی با محوریت وقایع و اتفاقات دوران کرونا، داوطلب شدن عده‌ای از مردم را برای کمک به کادر درمان به تصویر می‌کشد، اما در میان این افراد، شخصی است که انگیزه حضورش با دیگران فرق دارد...

در این سریال بازیگرانی همچون اصغر نقی‌زاده، میرطاهر مظلومی، علی عامل هاشمی، علیرام نورایی، حسن زارعی، آزیتا ترکاشوند، محمد دلگشا، علی ذکریایی، فرزاد جمشیدی، فاطمه مقدس، بهاره نوحیان، جواد سلطانی، پانته‌آ کیقبادی، فهیمه مؤمن، سعید، ولی زاده، حسام خلیل‌نژاد، اسدالله یکتا، صفر کشکولی، ... به ایفای نقش می‌پردازند.

از دیگر عوامل این سریال می‌توان به هادی حاجتمند (کارگردان)، حمید برزگر (نویسنده)، علی گورانی (تدوینگر)، جواد علیزاده (مدیر برنامه‌ریزی)، امیر جاودانی زرین (دستیار اول کارگردان)، سارا طالبیان (منشی صحنه)، محمدحسین غفرانی (مدیر تولید)، یوسف سبحانی (مدیر فیلمبرداری)، علی سنگین (طراح صحنه و لباس)، محسن طیبی بجستانی (مدیر صدابرداری) و امیر ترابی (طراح چهره‌پرداز) اشاره کرد.

هواپیمایی کیش
KISH AIR

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای به شماره های ۱۴۰۲/۰۸/۰۰۱ک.ا

نوبت اول

شرکت هواپیمایی کیش در نظر دارد، نسبت به خرید دو دستگاه بالابر جهت استفاده در فرودگاه مخصوص حمل غذای کیترینگ مورد نیاز خود از طریق برگزاری مناقصه عمومی با مشخصات و شرایط کلی جدول ذیل و مطابق شرایط مندرج در اسناد مناقصه اقدام نماید.

شماره مناقصه	موضوع مناقصه	تعداد دستگاه	زمان تحویل (ماه)	مبلغ خرید اسناد مناقصه (ریال)
۱۴۰۲/۰۸/۰۰۱ک.ا	بالابر مخصوص حمل غذای کیترینگ (فرودگاهی)	۲	۲	۲،۰۰۰،۰۰۰

مبلغ خرید اسناد مناقصه بصورت فیش واریزی نقدی به شماره حساب ۱۱۲۶۰۲۵۷۴۳ بنام شرکت هواپیمایی کیش؛ نزد بانک ملت شعبه حدیث اکباتان (مبلغ مذکور غیر قابل برگشت می باشد).

• نوع تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار:

– واریز نقدی به شماره حساب مندرج در حساب صدر الذکر، با ارائه اسناد مثبته قابل قبول خواهد بود.

– ارائه ضمانتنامه بانکی بدون هیچگونه قید و شرط به نام مناقصه گزار مطابق ضوابط مندرج در اسناد مناقصه

• محل فروش اسناد مناقصه و تحویل پاکات: (ارائه معرفی نامه و اصل فیش واریزی الزامی است)

– تهران: شهرک اکباتان، بلوار شهید نفیسی، پلاک ۷۷، ساختمان شرکت هواپیمایی کیش طبقه اول، مدیریت پشتیبانی

• مهلت فروش اسناد مناقصه: از تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۳ لغایت ساعت: ۱۶:۰۰ روزدوشنبه ۱۴۰۲/۰۸/۲۲

• آخرین مهلت تحویل پیشنهادات: ساعت: ۱۶:۰۰ روزشنبه؛ مورخه ۱۴۰۲/۰۹/۰۴

• تاریخ و محل گشایش پیشنهادها: پاکات "الف"، "ب" و "ج" پیشنهادهای دریافت شده (درداخل یک پاکت دربسته و لاک و مهر شده و درلفاف مناسب قرار گرفته و در موعد مقرر تحویل داده شوند)، رأس ساعت ۱۶:۰۰ روز دوشنبه.؛ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۶ در تهران: شهرک اکباتان، بلوار شهید نفیسی، پلاک ۷۷، ساختمان شرکت هواپیمایی کیش طبقه دوم سالن جلسات، گشوده خواهد شد.

• به پیشنهادهای فاقد امضاء، مشروط، مخدوش و پیشنهادهایی که بعد از انقضای مدت مقرر در فراخوان واصل می‌شود، مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

• اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقصه درج گردیده است.

جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۴۸۶۸۱۱۱۲-۰۲۱ تماس یا به سایت www.kishairlines.ir، www.kish.ir مراجعه‌فرمایید.

روزنامه اقتصاد کیش

پرتیراژترین و با سابقه ترین نشریه جزیره کیش

گسترده ترین شبکه اطلاع رسانی داخلی منطقه آزاد کیش

۴۴۴۲۴۹۶۹
۴۴۴۲۴۹۹۹